

In 1830 waren er slechts enkele landbouwers, die eigendom bezaten en belastingen of cijns betaalden en dus door hun stem het gemeentebestuur konden manipuleren.

Bij de verkiezingen van 1848 bracht men het aantal raadsleden van zeven op negen. De verplichte minimumcijns werd herhaaldelijk verlaagd en deed het aantal gemeentekiezers stijgen: 61 in 1836; 46 in 1842; 43 in 1860; 92 in 1867; 90 in 1870; 92 in 1886.

Voor de parlamentsverkiezingen waren er nog minder kiezers: 8 in 1843; 21 in 1866 en 20 in 1886. In 1875 mocht een man voor de Kamers kiezen indien men 42,32 F cijns betaalde. De provinciekiezers schommelden steeds iets boven de 20.

Kiezer zijn en dus politieke bekwaamheid hebben, betekende rijk zijn. Alleen een grondeigenaar kon 'vertegenwoordiger' zijn van het volk. Het uurloon van een geschoolde arbeider bedroeg toen 0,20 F. Hij verdiende op een jaar nog niet wat een grondbezitter aan belastingen betaalde.

De wet van 1883 verleende het stemrecht aan 'bekwamen' op grond van zekere beroepen of van de kennis, die in het programma van de lagere school voorzien was.

Met de invoering in 1893 van het meervoudig algemeen stemrecht steeg het aantal gemeentekiezers enorm. Elke man die ook maar iets aan belastingen betaalde, had nu één stem. Grondeigenaars kregen er meerdere. Toch bleef het Brustems gemeentebestuur het jachtterrein van enkele zeer bemiddelde boerenfamilies, eerst van liberale oorsprong en later van katholieke origine.

Tot in 1899 was er geen politieke strijd. Pas dan werd er gewag gemaakt van twee partijen: 'de Pitteurs' en 'Peter Ruymen' van Terstok. In 1903, na het overlijden van burgemeester baron Ernest de Pitteurs-Hiegaerts, traden zelfs vier groepen op het voorplan, respectievelijk geleid door Pieter-Arnold Schoofs-Loix (z.v. Hendrik), August Vrancken-Plugers, Herman Missotten-Huybrechts en Martin-Guillaume Bessemans-Vandenborne. In 1911 waren er drie lijsten. Het ging om belangengroepen rond bepaalde personen.

Twaalf van de achttien boeren-raadsleden tussen 1848 en 1894 beschikten over personeel op hun bedrijf. Enkele landbouwers hadden hulp van oudere ongehuwde kinderen.

De algemene staking van april 1913 werd opgevolgd door 425.000 arbeiders en ontlokte aan eerste minister de Broqueville de belofte van een grondwetsherziening en het principe 'één man, één stem' te aanvaarden. De oorlog stak echter stokken in de wielen.